การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”

THE DEVELOPMENT OF INTERNAL SUPERVISION MODEL USING PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY PROCESS TO DEVELOP LEARNERS' QUALITY WITH 21st CENTURY LEARNING SKILLS AT BANNONGREE FRIENDSHIP 225 SCHOOL

[1]วิทยา สอนกระโทก และ [2]นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์

[1]Witthaya Sonkratok and [2]Nithiwat Intasit

[1]โรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225, ประเทศไทย

[1]Bannongree friendship 225 School, Thailand

[1]witthaya31072516@gmail.com

Received : February 18, 2025; **Revised** : March 2, 2025; **Accepted** : March 6, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2)เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวน การชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ4)เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศ

---

[1]ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์

[2]อาจารย์ ดร. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา อ.เมืองพะเยา จ.พะเยา

ภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบดังนี้ 1)รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” (SPDERR Model) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังนี้ (1) ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน (Survey) (2) ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน (Planning) (3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน (Doing) (4) ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน (Evaluating) (5) ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน (Reporting) และ(6) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน(Reflection) 2) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ภาพรวมมีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก 3) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ในภาพรวมมีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศภายใน; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to; 1) To study the components and guidelines of internal supervision using the professional learning community process to develop the quality of students to have learning skills in the 21st century. 2) To create and develop a model of internal supervision using the professional learning community process to develop the quality of students to have learning skills in the 21st century. 3) To study the results of using the model of internal supervision using the professional learning community process to develop the quality of students to have learning skills in the 21st century. And 4) To evaluate the efficiency of the model of internal supervision using the professional learning community process to develop the quality of students to have learning skills in the 21st century. The research results were as follows: Internal supervision model using professional learning community process to develop learners' quality with 21st century learning skills of Bannongree friendship 225 School. (SPDERR Model) consists of 6 components as follows: (1) Joint problem survey (Survey), (2) Joint problem solving planning (Planning), (3) Joint supervision (Doing), (4) Joint monitoring and evaluation (Evaluating), (5) Joint report (Reporting), and (6) Joint learning and feedback

exchange (Reflection). 2) The results of the evaluation of the internal supervision model using the professional learning community process are generally accurate and have a high level of feasibility. 3) The results of using the internal supervision model using the professional learning community process were at the highest level overall. And 4) The results of evaluating the internal supervision model using the professional learning community process overall were appropriate and useful at a high level.

Keywords : Internal supervision model; Professional Learning Communities

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง การนิเทศการศึกษามีส่วนช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ส่งผลต่อความเจริญงอกงามของครู ไม่ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็จะต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการบริการทางการศึกษาที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อได้รับการนิเทศหรือคำชี้แนะ การสะท้อนกลับจากผู้มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญ และบังคับบัญชา แล้วจะเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนต้องเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมของการศึกษานั่นเอง (สถาพร สมอุทัย, 2564: 5)

การนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการขับเคลื่อนการนิเทศภายในจะทำให้เกิดการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของ

โรงเรียนในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน หรืองานวิชาการโรงเรียนมองในมุมมองเดียวกัน โดยมองการรวมตัวกัน (Sergio Vanni, 1998) ทำให้ครูมีเพื่อนร่วมคิด และแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนไปพร้อม ๆ กัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทำให้ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธะกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนต่อไป เพิ่มความพึงพอใจ เพิ่มขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานสูงขึ้น และลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง มีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด ในส่วนของผู้เรียนจะช่วยให้ลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด (Hord, 1997) การรวมตัวทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่แท้จริงและต่อเนื่องจะทำให้เพิ่มสมรรถนะในการทำงานของทุกฝ่าย รวมตัวกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ตนเองแก่วิชาชีพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน รวมทั้งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้สมกับความเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555: 10)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นว่าการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ขับเคลื่อนการนิเทศภายในเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาครูและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงสนใจพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้ในการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมบูรณ์ทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อสถานศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คนและนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”ปีการศึกษา 2565 จำนวน 180 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 201 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) ครู จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องด้วยเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการนำรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี“มิตรภาพที่ 225”ไปใช้ และ(2)คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียนและผู้แทนครูผู้สอน) และ (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”ปีการศึกษา 2565 จำนวน 65 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”

ตัวแปรตาม คือ ผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามแบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการนิเทศภายใน กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.4 แบบประเมินความถูกต้อง และความเป็นไปได้ ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.5 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.6 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC)

4.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าที (t–test แบบ Independent Samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสำรวจปัญหาร่วมกัน 2) การวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน 3) การปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน 4) การติดตามประเมินผลร่วมกัน 5) การสรุปรายงานผลร่วมกัน และ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน

2. การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” มีดังนี้

2.1 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่

225” (SPDERR Model) พบว่า มี 6 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน (Survey : S) มี 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน (Planning : P) มี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน (Doing : D) มี 11 ตัวชี้วัด 4) ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน (Evaluating : E) มี 8 ตัวชี้วัด 5) ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน (Reporting : R) มี 8 ตัวชี้วัด และ 6) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน (Reflection : R) มี 8 ตัวชี้วัด

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ	ความถูกต้อง			ความเป็นไปได้		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน	4.44	0.27	มาก	4.44	0.25	มาก
2. ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน	4.45	0.29	มาก	4.46	0.23	มาก
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน	4.48	0.30	มาก	4.48	0.18	มาก
4. ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน	4.41	0.26	มาก	4.49	0.29	มาก
5. ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน	4.36	0.26	มาก	4.41	0.27	มาก
6. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน	4.30	0.24	มาก	4.50	0.21	มาก
โดยรวม	**4.41**	**0.16**	**มาก**	**4.47**	**0.13**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ความถูกต้องของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D.= 0.16) และความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.13)

3. ผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ไปใช้ มีดังนี้

3.1 การนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” โดยรวมดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” โดยรวม

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน	4.56	0.27	มากที่สุด
2. ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน	4.63	0.31	มากที่สุด
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน	4.54	0.24	มากที่สุด
4. ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน	4.61	0.29	มากที่สุด
5. ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน	4.52	0.29	มากที่สุด
6. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน	4.49	0.41	มาก
โดยรวม	**4.56**	**0.20**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่า การนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D.= 0.20) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก คือ ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63, S.D.= 0.31) รองลงมาคือ ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61, S.D.= 0.29) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.41)

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565

ปีการศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	df	t	Sig
ปี 2564	82.24	15.58	8	3.902	0.00*
ปี 2565	90.36	10.10			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2564

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D.= 0.17) และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.32)

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ประกอบด้วย 1) การสำรวจปัญหาร่วมกัน 2) การวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน 3) การปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน 4) การติดตามประเมินผลร่วมกัน 5) การสรุปรายงานผลร่วมกัน และ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและการสังเคราะห์เอกสารทำให้ได้แนวทางการนิเทศภายใน 6 องค์ประกอบ

2. การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” มีดังนี้

2.1 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฯ (SPDERR Model) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (1) ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน (Survey : S), (2) ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน (Planning : P), (3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน (Doing : D), (4) ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน (Evaluating : E), (5) ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน (Reporting : R) และ (6) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน (Reflection : R) ซึ่งจากการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225”

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สืบเนื่องจากการพัฒนารูปแบบมีองค์ประกอบมาจากแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน และหลักการของการพัฒนารูปแบบ กระบวนการพัฒนารูปแบบ วิธีดำเนินการของการพัฒนารูปแบบและแนวทางการประเมินของการพัฒนาไว้อย่างสมบูรณ์และ

สามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชนีย์ ทศศะ (2561: 236-237) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความถูกต้อง โดยรวมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันตรา ชื่นใจ (2566: 191-198) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นไปได้ และความถูกต้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” มีดังนี้

3.1 การนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” โดยรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สืบเนื่องจากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แสดงถึงความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศดังกล่าวในการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน การที่ทักษะของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญสามารถเกิดจากหลายปัจจัยสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ได้ตามศักยภาพของตน ฝึกการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของสวัสดิ์ วันภูงา (2564: 187-188) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมรูปแบบสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมรูป และผลการประเมินการทำกิจกรรมตามรูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมก่อนใช้อยู่ในระดับมาก หลังใช้อยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของทองคำ อำไพ (2564: 198-199) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วม

รูปแบบสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมรูป ผลการประเมินการทำกิจกรรมตามรูปแบบฯ ก่อนใช้อยู่ในระดับปานกลาง หลังใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2564-2565 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งหลังใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น ดังนี้ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2565 สูงกว่าค่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปีการศึกษา 2564 3) การทดสอบความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการอ่านออกเสียง และการอ่านรู้เรื่อง สูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับ สพฐ. 4) การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โรงเรียนมีคะแนนผลการประเมิน สูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา และ 5) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนสูงกว่าทุกระดับ ซึ่งการที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นเป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จในใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ตรงตามเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่าทั้งครูและนักเรียนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” ในภาพรวมมีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชนีย์ ทศศะ (2561: 236-237) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ โดยรวมในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านหนองรี “มิตรภาพที่ 225” คือ **SPDERR Model** ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการสำรวจปัญหาร่วมกัน (Survey : S) มี 7 ตัวชี้วัด

2) ด้านการวางแผนแก้ปัญหาร่วมกัน (Planning : P) มี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน (Doing : D) มี 11 ตัวชี้วัด 4) ด้านการติดตามประเมินผลร่วมกัน (Evaluating : E) มี 8 ตัวชี้วัด 5) ด้านการสรุปรายงานผลร่วมกัน (Reporting : R) มี 8 ตัวชี้วัด และ 6) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับร่วมกัน (Reflection : R) มี 8 ตัวชี้วัด.

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนปีการศึกษา 2555.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สวัสดิ์ วันภูงา. (2564). *การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สถาพร สมอุทัย. (2564). *“การนิเทศการศึกษา หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21,”* วารสารวิจัยวิชาการ. 5(3): 275-288.

วิชนีย์ ทศศะ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทองคำ อำไพ. (2564). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จันตรา ชื่นใจ. (2566). *รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

Hord, S.M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement.* Retrieve on December 5, 2024 from: http//:www.sedl.org/siss/plccredit.html.

Sergiovanni, T.J. (1998). “Leadership as Pedagogy, Capital Development and School Effectiveness,” *International Journal of Leadership in Education.* 1(1): 37-46.